

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Odločilni dan celjskega vprašanja.

Včeraj je padla v drž. zboru kocka za nemško slovensko gimnazijo v Celju. Intrigantje navadno dobe vsako igro s poštenjaki. Tako tudi tukaj Nemci. S 25 glasovi proti 22 glasom je bil Stürgkhov predlog, naj se odpravijo celjske slovenske paralelke, sprejet.

Kakšne posledice bo imela ta dvomljiva nemška zmaga, ki pomeni krivico, nasilje in barbarsko teptanje splošnih kulturnih pravic, se še ne more danes presoditi. Toliko pa je gotovo, da si je nakopala vlada s svojo dvorezno politiko v tem vprašanju brezobzirno nasprotje onih, ki so ji hodili dosedaj slepo pri vseh državnih potrebah na roko. A opraviti ne bo imela samo s Slovenci, saj teh bi se končno preveč ne strašila, a pozabila je, da imamo v ostalih Slovanih, predvsem pa v Čehih požrtvovalne sobojevnike. Kakor še menda nikoli, spoznali smo v teh dneh svoje hude izkušnje iskrenost in nesebičnost pri svojih zaveznikih Čehih. Pravi prijatelji se spoznavajo pač v nesreči. Tega bratskega čina ne pozabi Čehom nikdar slovenski narod.

V sledečem podamo razvoj debate o celjskem vprašanju ter o zaključku srednješolskega etata sploh.

O razkritju posl. Stranskega, češ, da je Körber prodal Celje za nemške glaso-ve pri dispozicijskem fondu, omenjali smo že včeraj. Njegov govor je poparil levico tembolj, ker je obenem obljubil popolno solidarnost Čehov s Slovenci.

Posl. Robič pravi, da se slovenski poslanci ne morejo zadovoljiti z izjavo naučnega ministra, a to tem manj ker je njegova izjava v protislovju z izjavo celotne vlade, češ, da se bo v vseh narodnostnih vprašanjih odstopalo ad status quo le pri privolenju prizadete narodnosti.

Posl. Povše se proglašja z Robičevo izjavo solidarnim. Nadalje izrazi nado, da se bo učna uprava vendar že tudi ozirala na zahtevo kranjskega deželne- ga zbora ter uvedla na ljubljanski realni slovenske paralelke. Ravno tako nujna potreba je, da se oskrbijo slovenske učne knjige za

slovensko prednašanje v višjih gimnazijah na Kranjskem. Končno še stavi resolucijo za ustanovitev slovenskih paralel na goriški državni gimnaziji.

Ko še govori baron Morsey in grof Stürgkh, začne se glasovanje o celokupnem naslovu »srednješolstvo«. Kakor že povedano, glasovalo je za Stürgkhov predlog glede opustitve celjske slovenske gimnazije 25 poslancev, in sicer vsi nemški, poslanci z nemškimi klerikali, socijalnim demokratom Pernerstorferjem in slovensko-nemškimi poslancem baronom Morseyem vred. (No tega si lahko denejo mariborski njegovi zavezniki okoli ordinarijata v kletko!) Z Nemci so glasovali tudi Italijani.

Za Stürgkhov predlog so tedaj glasovali: Bärenruther, Berger, Derschata, D'Elvert, Fuchs, Hofmann-Wellenhof, Kaiser, Kiemann, Kühschelm, Lemisch, Malfatti, Marchet, Menger, Morsey, Pergelt, Pernerstorfer, Prade, Prochazka, Rizzi, Schalk, Schraffl, Schwegel, Skene, Steinwender in Stürgkh.

Proti predlogu so glasovali: Abrahamowicz, Barwinski, Byk, Fořt, Gorski, Henzel, Herold, Kozłowski, Kramar, Kurz, Lupul, Palffy, Povše, Rataj, Robič, Romanczuk, Romanowicz, Starzynski, Stránsky, Vuković, Wolkenstein in Žaček.

Pri glasovanju glede premestitve češke gimnazije iz Opave so ostali Nemci v manjšini, ker »vrla« italijanska zastopnika nista razumela, zakaj se gre, tako, da se je eden odstranil, drugi pa glasoval s Slovani. Menda zaradi »doslednosti«.

Poljska popustljivost se je zopet pokazala v tem, da je posl. Gorski priporočal zvišano subvencijo za nemško gimnazijo v Frideku. Zato se je ta postojanka tudi sprejela.

Rizijev predlog, naj se premesti hrvaška gimnazija iz Pazina, je sramotno pogorel, kajti odklonjen je bil s 26 glasovi proti 11.

Po sprejetju Stürgkhovega predloga je zavladovalo med Nemci huronsko zma-

goslavje. Upajmo, da je bilo njihovo veselje prezgodno.

V Ljubljani, 7. februarja.

Vsenemci med seboj.

»Vsenemška zveza« je v sredo sklenila, da posl. Wolfa pod nikakimi pogoji ne sprejme več v svojo družbo. Wolf je izključen iz stranke ter z njim poslanec Tschan in posl. Herzog. Wolfu se očita tudi nevhvaležnost in nezvestoba do strankinega vodstva, ker je v svojem listu »Ostdeutsche Rundschau« napadal in blatil Schönererja z namenom, da vzbudi sum do strankinega poštenja. Wolf, ki je vsenemško strankico ustvaril iz nič ter ji pridobil ugled s svojo agitacijo, je izključen. Pravtisti poslanci, katerim je priboril mandate Wolf, so ga posadili pred vrata. Wolf je bil pravi vodja Vsenemcev v parlamentu, kjer je bil najdrznejši in najbrezobzirnejši. Vsenemci pa so si sedaj amputirali lastno glavo. »Ascher Ztg.« napada posl. Irota, da je samo on hujškal Schönererja na Wolfa, ker se je hotel maščevati s tem nad Wolfom, ki Irota v znani aferi s častno besedo ni podpiral. Vsenemci so razdeljeni in nesložni. Tako grdi napadov ni zmožna nobena stranka na lastne somišljenike in voditelje kot ta zveza heilovcev.

Novi vojaški penzijski zakon

se izdeluje že skoraj tako dolgo, kakor tiskovni zakon. Poslanec dr. Gessmann in tovariši so v seji državnega zbora dne 4. t. m. vsled tega zavlačevanja interpellirali vojnega ministra Welserheimba, istočasno pa so tudi vprašali, kaj se zgodi s častniki in njih vdovami, ki so bili vpokojeni pred 1. januarjem 1900. Vojni minister je odgovoril, da se zakon o vojaškem preskrbljevanju iz leta 1875. baš revidira, a načrt novega zakona ima centralna komisija. V tem zakonu se bo tudi oziralo na častnike, ki so vstopili v pokoj pred 1. januarjem 1900, kakor tudi glede njihovih vdov in sirot. Dovolili se jim bodo namreč takozvani percentualni prispevki. Pogajanja med centralnima odboroma obeh državnih polovic so v tiru.

Vojna v Južni Afriki.

Angleška vlada je torej nizozemsko in sploh vsako posredovanje glede vojne z Buri odklonila. Burov v Evropi ne smatra polnomočnimi, da bi se mogli pogajati za mir, nego hoče sprejemati mirovne ponudbe le od vojujočih se in najvplivnejših mož (Botha, Dewet, Schalk-Burger in Stejn) v Južni Afriki. Burov, ki so prišli v Evropo kot deputacija, in Krügerja Angleži ne smatrajo pooblaščenimi za nič. Anglija hoče torej Bure docela ponižati in prisiliti jih, da prosijo Kitchenerja, na katerega angleški odgovor še posebej opozarja, milosti in pardona. Krügerja proglašajo Angleži privatnim človekom, ki sploh nima ničesar več govoriti. Jako dvomljivo je, da bi Buri kmalu hoteli kapitulirati. Pričakovati je, da se vojna vname zopet s poostreno krutostjo in brezobzirnostjo. Ponesrečena mirovna akcija Kuyperjeva pa je zopet zmanjšala še tiste minimalne simpatije, katere je uživala Anglija še sèm pa tjà v Evropi in drugod. Zanimivo je, da je švicarska prostozidarska loža izrazila angleški loži nujno željo, naj se vojna čimprej konča in zlasti naj se razmere v »koncentracijskih« taboriščih izboljšajo. Angleška loža je baje po izrečenem naročilu kralja Edvarda odgovorila, da imajo omenjena taborišča — človekoljuben in humanen namen. In vendar je znano vsemu svetu, da je pomrlo v kratki dobi v teh kužnih in najbednejših taboriščih več burskih oseb kot na bojišču tekom dveh let. Iz Pretorije poročajo, da je angleški oddelek pod vodstvom Byngsa napadel četo Wessela, ga porazil ter mu vzel zadnji top Dewetov. Salisbury je sklenil odstopiti tedaj, ko se vojna konča, a prej ne. Chamberlain more torej še malo počakati.

Najnovejše politične vesti.

Načelnikom vsenemške zveze na Wolfovo mesto je izbran poslanec Iro. — Vrešenska aféra — Ogrom v prid. V ogrskem državnem zboru je predlagal posl. Nessi odpravo nemškega pouka iz vseh mažarskih šol, češ, tudi Prusi delajo tako v Poznanju. — Nemški državni zbor je k že lani sprejeti sub-

LISTEK.

Na slovanskem jugu.

Piše Antonija K—c.)

I. V Djakovu.

Peljali smo se k skupščini družbe sv. Cirila in Metoda, kramljali to in ono in govorili tudi o biskupa Strossmayerja petdesetletnici. Že dolgo sem gojila željo, spoznati tega rodoljuba, tega slovanskega mecena. Dobrodošlo mi je torej povabilo, da se pridružim izletu v Djakovo. Z veseljem sem pričakovala 13. avgusta, da se odpeljem proti slovanskemu jugu.

Bil je vroč poleten dan, ko se vsemo v poštni vlak, da nas odpelje proti Zagrebu. Tam presedemo na drug vlak. Čas med potjo je hitro minul, ogledovali smo kraje, poslavljali se od naših gora in pozdravljali hrvatsko zemljo.

Mrak je legel na zemljo, in noč je nastopila. Tudi nas je objel spanec. Ko se prebudimo, opozori nas sprevodnik, da se bližamo postaji Vrhpolje. Hitro pobere-

mo prtljago in hajdimo na voz, da nas popelje v Djakovo. Po eno uro trajajoči vožnji smo dospeli tja.

Djakovo je mesto s 5000 prebivalci. Turki so ondi nekdanj gospodovali in opustošili ves okraj. Po njihovem odhodu so se naselili različni narodi: Hrvatje, Švabi, in Madjari, kateri se celo po nošnji razlikujejo, a govoré pa večinoma hrvatski. Ko stopiš iz postaje, razgrne se pred tabo neizmerna ravnina. Nam planincem, vajenim gledati gorske velikane, primankuje točke, kamor bi se obrnil naš pogled; zato se mi je zdelo, da nečesa pogrešam.

V Djakovem so večinoma pritične hiše; semenišče, šola in še nekaj drugih poslopij je večnadstropnih. Tem bolj osupneš, ko zagledaš med temi nizkimi hišami umotvor, kateri bi delal čast vsaki prestolnici, prekrasno cerkev. Vitki zvoniki, krasna kupola, pročelje, prvi pogled na vso to harmonično celoto, vse tako skladno, da človeka kar očara.

Ni moj namen, strokovnjaški popisovati to krasno cerkev. Omeniti hočem le glavno.

Uhod skozi troje vrata te pripelje v njeno notranjščino. Že prvi pogled te

omami, in šele po daljšem opazovanji spoznaš vso lepoto.

Leta 1740 je zgradil biskup Petačić cerkev, a leta 1866 se je odločil biskup Strossmayer sezidati novo in podati svojemu narodu pravi umotvor. V svojem opisu »Crkva djakovačka« piše, da »ima ne samo nabožni, nego i po naš narod prosvjetni zadatak. Umotvorine bijahu za sve zemlje i narode prava učilišta, iz kojih se je kratkim i uspešnim putom širila prosvjeta i uglađenost. Narod bez umotvorina jest ujedno bez uzora za svoj višji duševni život.«

Biskup je prepotoval Italijo, Francijo in Nemčijo, proučeval najdovršenejšje cerkve, posvetoval se z umetniki in se tako pripravljen lotil dela. Njegova skromna palača je bila torišče umetnikov, kateri so pod pokroviteljstvom svojega mecena teknovali, da izvrše delo popolno.

Cerkev je zidana v romanskem slogu v podobi križa in posvečena sv. Petru in Pavlu. Altarji, slikarije, okraski, okna, vsaka stvar je primerna, da povečuje veličastvo hiše božje. V sredi cerkve je prelep veliki oltar, na straneh so štirje stranski in v dveh kapelich še druga dva.

Svetniki so slovanski: sv. Ilija, patron Bosne; sv. Dimitrij, patron Srema; sv. Ciril in Metod in drugi. Domače se čutimo med njimi, saj so — naši! Slike, razen dveh, so umetniško dovršene, naslikane na surovi zid. Zbuja se ti bol in veselje, strah in trepet, ko gledaš te davno minule zgodbe stare zaveze.

Omeniti hočem le dveh slik, najlepših dokazov biskupovega domoljubja do vesoljnega slovanstva. Na levi strani kapele ti kaže slika sv. trije kralje, ko molijo Odršenika. Na desni nebeške matere so modri zastopniki paganskih narodov, na levi v znožju pred nebeško kraljico kleči Hrvat, Ličan v narodni noši s torbo, za njim Srbkinja, poleg nje Bolgarka s cvetkami, vstrie nje Slavonka v narodni obleki, za njo Rus. Ideja biskupova je bila, da združi Božje dete slovanske narode. Krasni kolorit te divne slike, žive narodne nošnje, markantne in značilne poteze obrazov, vse je umetniško dovršeno. Lepo je izražena ponižnost Slovana in up, da tudi njemu prisveti zarja lepših dnij. Ta prelepa slika je bodla Madjare, da so biskupa obrekovali kot panslavista. Ali biskupovo rodoljubje je tako čisto in veli-

* Predavanje v „Splošnem slovenskem ženskem društvu“ v Ljubljani.

venociji za napravo jetičnih zdravilišč predlagal še nadaljnjih 150.000 mark. — Bolgarski minister ustreljen. Bivši učitelj Karandjoulou je ustrelil našega ministra Kančewa.

Dopisi.

Z Dunaja. Važen korak za dunajske Slovence je storilo akademično društvo »Slovenija« v zadnjem času. Na svojem IV. rednem običnem zboru je sprejela predlog, da se da knjižnica »Slovenije« vsem dunajskim Slovencem na razpolago, da postane slovenijanska knjižnica — javna ljudska knjižnica. Medtem, ko imajo drugi prebivalci dunajskega mesta v javnih ljudskih knjižnicah obilo prilike, si prilastiti zakladov nemške in drugih literatur, nimajo dunajski Slovenci prav nobene priložnosti čitati svoje pisatelje.

To je spoznalo akademično društvo »Slovenija« in je stopilo v pogovor z društvom »Zvezda«. Sklenilo se je, da se da slovenijanska knjižnica na razpolago v prvi vrsti članom »Zvezde«, a poleg tega vsem drugim dunajskim Slovencem, ki si žele duševne zabave.

Sestavila so se pravila, sklenilo se je v pokritje stroškov zahtevati od vsake posamezne izposojene knjige po 5 vinarjev, kar pa še seveda ni zagotovljeno, ker je bilo treba vložiti prošnjo na policijo, katera prošnja še ni rešena.

Dne 2. februarja je pri društvenem večeru »Zvezde« razložil predsednik »Slovenije«, g. Rus, navzočim veliki pomen čitanja knjig in jih navduševal, naj si pridno izposojajo knjige. Upati je, da se dunajski Slovenci odzovejo.

Veselo znamenje je vsekakor, da se tudi med nami začne spoznavati velika potreba javnih ljudskih knjižnic, katero potrebo so drugi narodi začutili že zdavnaj.

Z Vipave. »Narodna čitalnica« v Vipavi priredila je na svečnico »Vodnikov plesni venček«, pri katerem je sviral oddelek vojaške godbe na lok c. in kr. pešpolka št. 47 iz Gorice.

Vodnikov plesni venček, kateri se je vršil zvečer v lepo okinčani dvorani gosp. Petrovičiča, nas je prijetno iznenadil.

Kljub krutemu elementu, kateri je isti dan neusmiljeno divjal, čakali smo veliko več, kakor smo pričakovali, tako, da smemo reči: Čitalnica vipavske ni imela že več let tako animirane in neprisiljene veselice, kakršnja je bila letošnja Vodnikova. Do šeste ure zjutraj so se številni pari z obsipanjem »Coriandolijev« in s papirnatimi čepicami na glavi — veselo sukali.

Pa tudi v gmotnem oziru smo zadovoljni, kajti gosp. blagajnik nabral je na vstopnini 220 K.

Da je bil uspeh te veselice v vsakem obziru tako nepričakovano ugoden, je za sluga našega novega lekarničarja gosp. I. Husa. Ne-le, da je vse plese, osobito čvrtke in kotiljone z veliko eleganco vodil, temveč on je tudi pred veselico pridno korteširal in skušal neprijetne tukajšnje socialne razmere vsaj nekoliko ublažiti,

kansko, da ga ne doseže njih kričanje, čeravno ga ne kiti kardinalski klobuk!

Nad srednjim oltarjem v ozadju je slika sv. Petra in Pavla pred nebeškimi vratmi. Sv. Peter drži v eni roki kjuče, z drugo kaže kviško, sv. Pavel kaže na knjigo evangelij katero drži angelj, z drugo pa je opt na meč. Za sv. Petrom stoji sv. Jožef, prvi zavetnik biskupov; z levico drži lilijin cvet, z desnico vodi samega biskupa k sv. Petru. Biskup kleči v ornatu in poklanja na rudeči blazini model djakovske cerkve. Za biskupom stoji jokajoča Hercegovka in pritiska k sebi bosonogo dete. Angelj poleg nje jo tolaži in vodi k nebeškim vratom, drugi angelj kaže palmovo vejico, znak mučeniške slave in končne zmage.

Na nasprotui strani poleg sv. Pavla kleči sv. Jurij, za njim sv. Janez Nepomuk in Ivan Kapištran, poleg njega pa Bošnjak. Na tleh leži meč, s kojim je branil dom pred divjim turkom. Angelj vodi dečka, kateri gleda za Bošnjakom nad njim drži angelj palmovo vejico.

Krasne orglje done in prelepo ubrano petje se razlega po svetišču. Meni pa sili pogled tja nad srednja vrata, kjer se blišče zlate besede napisa: »Slavi Božjo,

kar se mu je tudi posrečilo. Hvala mu! Bog ga živi in ga nam ohrani še mnogaja leta! Istotako se zahvaljujemo članim gospodom iz Ajdovščine in Šturij za obilen prijateljski pohod in to celo pri tako slabem vremenu, kakoršno je bilo na »Svečnico«!

Izpred sodišča.

Včeraj je predsedoval gospod dežel-nosodni svetnik Schneditz tudi še sledečim prizivnim obravam:

1. **Črni pes.** Družina g. Simona Riegerja in on sam so šli na Golico. V Jesenicah se jim je pridružil lep črn pes. Nekaj časa so ga pustili iti z njimi, potem pa so poskušali, da bi ga odgnali. Pes ni šel proč; kot navdušen turist je nasprotno šel z njimi na Golico, izgubil svoj ovrtnik in končno bil povabljen od prijazne družine na večerjo v Št. Jakob. Večerjal je in potem se je nehvaležnež izgubil. Po-zneje se je izkazalo, da je bil pes last inženirja Štingla z Jesenic, in sicer ga je isti označil kot »Familienstück, an welches sich pietetvolle Erinnerungen knüpfen«. G. Štingel je iskal in iskal, a črn pes je izginil kakor kafa. V Mojstrani je g. Štingel očital družini Riegerjevi, da so se polastili psa. Radi tega je bil inženér obsojen na 50 K globe in drugo sodišče je potrdilo to sodbo.

2. **Očka in sinko.** Janez Penigel iz okraja Ilirske Bistrice je ovadil svojega sina Francelja, da ga je isti psoval s »tat, ravbar« itd., mu dejal »da ga naj hudi vzame« itd. ter mu baje obljubil, »da mu bode že pokazal« itd. Sinko je bil pa v Ilirski Bistrici oproščen, ker se to pretenje ni dalo dokazati. Očka pa so vložili priziv, češ, »naj le poskusim«. No, prizivno sodišče je prvo sodbo potrdilo.

3. **Klepetavost.** Jozefa Peterlin iz Gornjih Gamelnov je huda kakor kopriva; njej ne pride nobeden na konec in kdor pride z njenim jezikom v konflikt, naj vzame vrvi in naj se obesi; to mu je svetovati iz človekoljubnosti. Tako je prišel Anton Koderman z njo v prepir in v trenutku so mu priletele psovke kakor »baraba, tat, hauptbaraba« na glavo. Njegovi ženi pa je očitala Jozefa Peterlin, da je tako od hudiča obsedena, ker je baje krivo prisegla. Zato vse je bila Jozefa obsojena na 14 dni zapora z 2 postopa. A nje ne pride nobeden na konec, zato je vložila priziv. Prizivno sodišče je potrdilo prvo sodbo, toda ona obljublja, da bode stvar še naprej peljala. Če bo prišla na konec konca?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. februarja.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** je poslalo potom »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« petico na ministarstvo: »Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za okraj Kamnik« in učiteljsvo ljudske šole v Gornjemgradu — Štajersko.

— **Zahvala češkimi poslan-cem.** Slovenski visokošolci na Dunaju so poslali češkim poslancem naslednjo zahvalo: Velerodnim gospodom češkim poslancem! Slovensko akad. dijaštvo na Dunaju se zahvaljuje gg. češkim poslancem, imenom gg. dru. Heroldu, dru. Fortu, dru. Kramáru za njih odločni nastop v budgetnem odseku v prilog slovenske gimnazije v Celju in pozdravlja njih odlok, izvajati vzajemno s slovenskimi poslanci najskrajnejše posledice, ako vlada

jedinstvu crkva, ljubavi in slogi naroda svojega posvetil J. J. Strossmayer.«

Red in snaga vladata v cerkvi. Tlak je trobarven, in se družijo v prelepe boje. Kripta je ena najlepših v Avstriji. Tukaj si je preskrbel biskup svoje zadnje počivališče. Ali z Aškercem govorimo:

Premajhna za te je Hrvatska vsa;
Za srce tvoje grob ni kameniti,
Ne hladni, temni, tihi, mrtvi grob —
Ne, večji, živ to grob bo moral biti!
V vesoljnega Slovanstva srcu — tam
Kdaj srcu tvojemu prostora da se!
Tam živel boš, oživljal, grel, bodril
Slovane svoje Ti na večne čase!

Leta 1882 je bila cerkev dodelana in posvečena. Vesel dan je takrat doživel biskup, dovršeno je bilo delo šestnajstih let, truda in skrbij, dovršena je bila monumentalna stavba, večna priča poznim rodovom o umetniškem okusu Strossmayerjevem. Karol Roesnar je naredil prve načrte in vodil stavbo; po njegovi smrti je načrte še spopolnil Friderik Schmidt; slike in kipe so izvršili znameniti slikarja Seitz, oče in sin, kipar Rendić in Slovenec Gangl, ki je izklesal prelep relief: polaganje Krista v grob, in še mnogi drugi.

pritegne nemškemu napadu na že tako skromne prosvetne zavode Slovencev in se postavi na stališče, da bi bila mariborska samostojna slovenska nižja gimnazija kako priznanje slovenskih kulturnih potreb, med tem ko bi bil v resnici to samo življenja nezmožen fragment. Dunaj, dne 6. svečana 1902. Za slov. akad. emike na Dunaju: Cand. med. Mavricij Rus l. r., cand. iur. Fr. Podboj l. r., stud. phil. Vlad. Pušenjak.

— **Celjska gimnazija.** Ko bi bilo treba dokazov za nemško brutalnost, bi jih kar mrgolelo. Pa tega ni treba, ker jih vsako izmed slovanskih plemen iz lastne skušnje pozna, najbolj pa Slovenci. Najeklatantnejši dokaz je sedanje postopanje Nemcev glede celjske gimnazije, ki je krona njihove krivičnosti in politične nemoralnosti. V pojasnilo hočemo primerjati položaj nemške manjšine na Kranjskem s slovensko na Štajerskem, položaj, ki je sicer v obče znan, a iz njega se razvidi slovenska poštenost v politiki ter nasprotno krivičnost in brutalnost Nemcev. Mala peščica Nemcev na Kranjskem ima vso politično svobodo, vse potrebne ljudske in vse celo nepotrebne srednje šole. Tretjina vsega prebivalstva na Štajerskem pa samo dve nepopolni srednji šoli, ki pa nista niti do polovice slovenski. Vsi Slovenci na Štajerskem stanujejo kompaktno, a na Kranjskem samo 20.000 nemških Kočevcev. Ti imajo državno strokovno šolo z ustanovami za izključno nemške učence, imajo nižjo nemško gimnazijo, ki vključuje vsestranskih državnih in raznih drugih nemških podpor ne more vspevati. 1500 prebivalcev mesta Kočevje ima vrhu tega dve ljudski šoli, a tretjina teh prebivalcev, ki so slovenski delavci v premogokopu, niti ne sme čuti slovenske božje besede v cerkvi, niti nima drugega slovenskega pouka, čeravno ne razume drugega, kot svoj jezik. Tu je glavna delavnica za ponemčevanje slovenskih otrok na Kranjskem. Pol milijona ukaželjnih, bistrih glav na Spodnjem Štajerskem pa ni vredno ene srednje šole! Tega prepričanja je vsaj celo konservativen nemški element, nemški veleposestniki. Njihov član Schweigel je prepričan o potrebi višje gimnazije v Kočevju za par tisoč Kočevcev, njegov tovariš Stürgkh pa ni prepričan o potrebi niti dveh nižjih gimnazij za 20krat toliko Slovencev! Isto, kar je škodljivo in uničujoče za nižjo gimnazijo kočevsko, da bi bil nepopoln zavod na samostalni podlagi, isto se predlaga za edino slovensko srednjo šolo, ki naj bi ostala celemu narodu na Spodnjem Štajerskem, med tem ko se naj druga popolnoma odstrani.

— **Z Dunaja** se nam piše: Južno-slovenska omladina s slavnostnega večera bolgarskega akad. društva »Balkan« pozdravlja svoje drugove v Sofiji, Beogradu, Zagrebu in Ljubljani želeči, da se skoro sporazumejo naša plemena in da od Trsta do Carigrada samo jedna duša vlada. Tehn. Teodorof m. p. za Bolgare, med. Mimica m. p. za Hrvate, med. Dimitrijevič m. p. za Srbe, phil. Zupančič m. p. za Slovane.

Ne bom vam dalje opisovala posamezne lepote, kakor kupolo, dekorativne slikarije in drugo, le to svetujem vsakomur: ako te popelje pot proti jugu, ne zamudi ogledati si to umetniško delo.

Dne 15. avgusta smo se poklonili biskupu. Vedrega lista, čil in krepak je govoril z nami, »svojo deco«, kakor imenuje Slovence. Njegove besede so polne lepih nauk in vročih želj, videti domovino srečno. Vključ visoki starosti je njegov duh vedno bister, zanima se za naše kulturno delovanje in za vse lepo in blago. Povabil nas je Prevzvišeni celo k obedu. V njegovi hiši vlada še stara slovenska gostoljubnost. Ko smo se poslavljali od njega, gojila sem le eno željo: Bog ga ohrani še mnogo, mnogo let!

Ideja slovanske vzajemnosti, za katero je biskup vedno deloval, nakopala mu je hudih nasprotnikov. Madjari so mu stavili vse mogoče zapreke in mu marsikateri načrt prečrtali. Plodonošno njegovo delovanje pa bodo blagoslovljali pozni rodovi in strinjamo se s pesnikom:

„Tvoj srčni duh ne bo imel večera
ime bo tvoje vekomaj slovelo
in glas o tvoji moči slul,
ko davno Ti ne boš ga v grobu čul.“

— **Šušteršič v častni besedi.** Na razpuščenem shodu v Radečah je dr. Ivan Žlindra na dolgo in na široko razpravljao o svetosti častne besede. Na kakem stališču stojimo glede častne besede mi, to lahko pojasni »dr.« Žitnik. Vprašamo pa dr. Šušteršiča, če želi, da mu pojasnimo vrednost njegove častne besede? Ako dr. Šušteršič to želi, mu navedemo takoj konkreten slučaj, če ne, pa ohranimo ta dinamit za drugo priliko.

— **„Ženska in javnost“.** O tem Lampetovem predavanju smo dobili še novo poročilo, ki se glasi: Dr. Lampe je predaval o istem predmetu, kakor zadnjič g. dr. Tavčar v »Mestnem Domu« namreč »Ženska in javnost«. Naznanično je bilo, da hoče pojasniti stališče klerikalne stranke nasproti ženskemu vprašanju in nekoliko odgovarjati na dr. Tavčarjevo predavanje. Predavanje, katero je bilo sicer dobro obiskano, je otvoril z lažjo. Rekel je namreč, da je »slišal«, da je imel voditelj narodne stranke pred kratkim predavanje. Na tem predavanju, da se je izrazil dr. Tavčar, »da je Bog žensko možu za igračo vstvaril«. Iz tega se izprevidi, kako da sodi liberalni voditelj o ženski. Mi pa povemo dr. Lampetu, da je to navadna laž in zavijanje besed. Dr. Lampe naj bi se bolje potrudil in tako bi morda »slišal«, kako je dr. Tavčar v resnici govoril. Rekel je namreč le, da so še sedaj nekateri ljudje, ki mislijo, da je Bog ženo možu za igračo vstvaril in da je dr. Tavčar ravno to stališče proti ženi v svojem predavanju zavračal. Po tej laži se je izjavil dr. Lampe, da noče več o Tavčarju govoriti in vprašal poslušalce, če mu to dovolijo. (Nekaj »dobro«-klicev. Glasen zlasti Štefek. Tega gospoda bi opozorili na napis, da se ne sme kaditi v dvorani. Ali morebiti ta napis za g. Štefeta ne velja?) Nato je nadaljeval dr. Lampe svoje predavanje, povedal, da noče sicer govoriti naravnost »o ženi« ali naravnost »o javnosti«, kakor je naznanjeno, ampak le bolj »splošno«, in nas povedel na — Kitajsko. Zabaval nas je lepo pol ure s kitajskimi razmerami, pravil o »sinu nebeškega kraljestva« (!) ali o »sinu solnce« (kateri pridevek da je pravi, je rekel, da je pozabil). Pravil o cesarjevi »dzii« in o drugih cesarjevih ženah, »ki niso »dzii« kako da »dzii« »komandira« kitajskega cesarja, itd. S Kitajskega nas je peljal dr. Lampe v — Rim. Povedal, da so tu ženske po mestu »okolu flankirale«, da so imele boksarski klub, da se ni hotel v Rimu sploh nihče več močiti in ženiti ter da je zato cesar Avgust ukazal, da se mora vsako oženiti, češ »da ne bomo potem več tako žrli in svinjarili« (Veselost!) Nato smo šli z dr. Lampetom v misli na Grško, kjer da so umetniki radi delali »nage podobe« in prišli slednjič na — Turško. Tu smo se seznanili s turškimi ženskimi odnosi (vse za nas jako aktualno), posetili v mislih harem, zvedeli zvijače turških mož, ki hočejo ženo, ki so jo že trikrat zapodili, zopet nazaj vzeti itd. Ko je dr. Lampe na ta način »temeljito« prebrskal »ženski položaj« celega sveta, se je spomnil, da mora pravzaprav o naših razmerah predavati. Spomnil se je zopet dr. Tavčarja in besed, »zakaj da so ženske bolj pobožne nego možiki«, in mu milostno svetoval, da naj odide na Turško, kjer da so možiki bolj pobožni ko ženske. Pravil je nato, da je krščanstvo povzdignilo žensko in jo naredilo možu jednako, zadržal se na liberalce in na »sedemnajst- ali osemnajstletnega socijalnega demokrata«, »ki hoče napraviti ženske učene«. Povedal nam je, da je človeška narava tudi še po izvirnem grehu »dobra, ali manj dobra«, govoril o devištvu in da »kjer se ne spoštuje devišstvo, ni zakona« (po farovžih). Govoril dalje tudi, da se dandanes ne spoštuje zakon, pravil o Goetheju, kateremu da se je »zmešalo«. Pravil, da so tudi cerkveni učenjaki in papeži spoštovali žene da so tudi ženske predavale na vseučilišču v Bolonji, hkratu pa se norčeval iz socijalnih demokratov, ki hočejo narediti ženske učene in pravil, da se z liberalci ni treba prepirati o znanostih, ker »liberalec nima znanosti«. Govoril je še nekaj o samostanih in slednjič sklenil s svečanim in radostno ginjenim glasom s tem, da »ženske že vedo, zakaj

o pobožne« in se pohvalil, »da tudi on ve« (Mi tudi.), da delajo krivico oni, ki hočejo razdreti sedanji družabni red in storiti žensko svobodno ter da morajo dobiti ženske one pravice, katere morajo imeti. Na ta način je sklenil dr. Lampe predavanje »o ženi in javnosti«, v katerem pa ni hotel govoriti »naravnost o ženi«, niti »naravnost o javnosti«. Sladkoginjene so zapuščale ženske, ki so »vesto poslušale malega gospoda, ki »kandidira za žabjek« in ki ve, »zakaj da je dobro, da so ženske pobožne«. Veselja so jim žareli obrazi, dasiravno so celo uro v dvorani zmrzavale (gospodje v »Kat. domu« so jako varčni, v dvorani ni bilo zakurjeno, pa tudi razsvetljena je bila samo od treh svetilk) in v dobri zavesti, »da vedo, zakaj so pobožne«, so zapuščale dvorano. Povedati vam pa moram, g. urednik, da se danes ni smejal le eden, kakor zadnjič pri dr. Krekovem predavanju, ampak da se nas je smejalo več, ko smo videli, kako dr. Lampe rešuje žensko vprašanje v zelo aktualni razpravi o kitajski »dzic« in v prepovedkah, kako so v Rimu »žrli in svinjarili«. C. P.

— **Knez iz kneginja Windisch-graetz** sta se včeraj v Trstu ukrcala na parnik »Habsburg« in se odpeljala v Egipt.

— **Potrjen zakon.** Cesar je sankcioniral od deželnega zbora kranjskega sprejeti zakon glede uvrstitve okrajne ceste Kranjskojaleka med okrajne ceste.

— **Častno občanstvo** je občina Aršiče pri Litiji podelila g. Fortunatu Lužarju, učitelju v Izlakah.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes ima benefico g. tenorist Tit Olszewski ter se poje prvič na slovenskem odru Donizettijeva opera »Favoritinja«. Abonirani sedeži za nočnojšno predstavo ne veljajo. V nedeljo sta dve predstavi. Popoldne: »Krojač Fips« in »V Ljubljano jo dajme«; zvečer »Revček Andrejček«.

— **Častniški ples v »Narodnem domu«.** V sredo se je vršil v bogato okrašenih prostorih »Narodnega doma« ples častniškega zbora. Ples je sijajno uspel, prištetih ga je med najkrajše plese, ki so se vršili v »Narodnem domu«. Udeležba je bila ogromna iz najodličnejših krogov in je prve dve kadrlji plesalo 120 parov. Protektor plesa je bil divizijonar fml. pl. Chavanne. Med drugimi so se plesa udeležili: dež. predsednik baron Hein s soprogo, dvorni svetnik grof Schaffgotsch s soprogo, Lubec, dr. Račič, pl. Rüling, deželni sodni predsednik Levičnik, vladni svetniki pl. Kalteneger, mark. Ludovik Gozani, mark. Ferd. Gozani, višji gozdni svetnik Goll, okr. glavar Haas, sodni svetniki Andolšek, dr. Ferjančič, Vedernjak, drž. pravnik dr. Trenz, dež. odbornika dr. Schaffer in dr. Tavčar, župan Hribar, predsednik not. zbornice Plantan, predsednik odvet. zbornice dr. Majaron, predsednik zdravniške zbornice dr. vit. Bleiweis, predsednik kranjske hranilnice Luckmann, predsednik mestne hranilnice Petričič, magistratni ravnatelj Vončina, gimn. ravnatelj Senekovič, vitez Gutmansthal, vitez Gariboldi itd. itd. Končno naj še omenimo veleeleгантne, originalna damska darila, emajlirane kasete v obliki srca, ki se smejo imenovati mali umotvori.

— **Mlekarska zadruga v Grahovem** je bila te dni ustanovljena. V odboru so najuglednejši posestniki in najboljši gospodarji, načelnik pa je nadučitelj g. Hinko Likar.

— **Iz Mokronoga** se nam piše: Naš obče priljubljeni zdravnik g. Mohorčič zapustil nas je vsled bolehnosti in starosti že pred več časom ter se preselil v Novo mesto, oziroma v bolnico usmiljenih bratov Kandijo, mi pa smo ostali brez vsakega zdravnika in to ravno sedaj v zimskem času, ko je itak skoraj v vsaki tretji hiši bolnik in nekaj jih je celo na smrtni postelji. Ako imaš denar, ako si premožen, lahko pokličeš zdravnika iz Sevnice, iz Trebnjega ali Novega mesta, a stane te seveda drag denar, kjer imaš vrh tega še riziko, če najdeš sploh zdravnika pri domu. A če si reven, kakor je tu pri nas ogromna večina, kaj tedaj? Iskati moraš zavetišča pri kaki stari »copernici«, kot zadržilo pa dobiš »taučend rože«, planinski mah in lipov čaj in če ti še to slučajno ne pomaga »zglihati«, moraš »gospodom« za srečno pot v večnost.

Tako v nebo vpijoče razmere so pri nas, a nihče ne ve, ako se kaj kmalu izboljšajo, ker ni ničesar čuti o prihodu novega zdravnika. Prosimo toraj prizadeto oblast, da naredi tem razmeram kmalo konec kajti pri nas je za živino bolje preskrbljeno nego za ljudstvo.

— **Konja povozil** je včeraj popoldne električni voz na Dunajski cesti. Anton Bezljaj, hlapec pri Ivanu Sirniku v Spodnji Šiški, je stal z vozom na cesti in nakladal sneg. Ko je privozil električni voz, sta se konja splašila. Hlapec je prijel konja, pa ga ni mogel obdržati. Prišel bi bil skoraj sam pod električni voz. Ko je konja spustil, sta krenila na tir električne železnice in voz je zadel v enega konja in mu odtrgal desno sprednjo nogo. Konj je bil vreden 500 kron.

— **Popadljiv pes.** Na Karlovski cesti je včeraj zvečer neki velik črn pes popadel stotnika A. M. in mu raztrgal plašč.

— **Izgubil** je hlapec Franc Rihar iz Podrebra v mestu delavske bukvice, v katerih je imel 40 K denarja. Mogoče je tudi, da je bil ukraden.

— **Posredovalno delovanje** mestne posredovalnice za delo in službe v mesecu januarju je bilo mnogo živahnije proti onemu v prejšnjem mesecu, zlasti s hišnimi posli, kar je naravno, ker osobe v tej kategoriji z novim letom mnogo menjuje službe. Jako mnogo je povpraševalo moških delojemalcev za službe ali delo. V primeri z lanskim letom jednega meseca je ostalo razmerje pri delojemalcih skoraj jednako, a pri delodajalcih je došlo nekoliko manj naročil. Posredovanje vajencev je bilo znatno kakor tudi posredovanje stanovanj katerih jako primanjkuje. Moški delojemalci vprašujejo jako mnogo za obrtnim delom, vendar je bilo mogoče v delo oddati le jednega ključavničarja in jednega krojača, v trgovino pa jednega trgovskega pomočnika. V ostalem pa je bilo oddanih največ služb za hišne posle, ter nekoliko gostilniškega osobja.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 26. januarja do 1. februarja 1902. Število novorojencev 18 (=41.58%), mrtvorojenec 1, umrlih 20 (=27.70%), mej njimi jih je umrlo za vratico 1, za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvoda 1, za različnimi boleznimi 10. Mej njimi je bilo tujcev 7 (=35%), iz zavodov 10 (=55%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škrlatino 2, za dušljivim kašljem 1, za varicellami 2, za trachomom 1 oseba.

— **Najnovejše novice.** 88letnica Strossmayerjeva. V torek je obhajal dični vladika dr. Juraj Strossmayer 88letni rojstni dan. Živel! — Na praški nemški univerzi so priredili slušatelji profesorju Mikolačku demonstracijo, da je moral predavanje sistirati. — Večkratni milijonar umrl v revščini. V Budimpešti je umrl svoječasni prvi stavbeni podjetnik in bogataš Jacques Haas. Stavbena kriza ga je pripravila ob vse milijone, da je v revščini preživel zadnje dni življenja. — Kipe Danteju, Shakespeareu in Goetheju hočejo postaviti na gričih Rima ter nabirata prispevke v ta namen poslanca Mariotti in Socci. — Plinova eksplozija je porušila dve hiši v Chikagu. Ubitih je 30 oseb. — Spomin na bitko pri Ooversee je obhajal včeraj 27. pešpolk v Ljubljani in Gradcu. — Pruski rudarski akademiki v Freiburgu so podali pri vladi resolucijo, naj se zabrani avstrijskim Slovanom obiskovanje njihove akademije, da se ohrani na ta način zavodu nemški značaj. — Nemški cesar obišče ruskega carja v mesecu juliju t. l. — Pred telefonom se je ustrelil v Tobu na Ogrskem davčni iztirjalec Tibold. Svojo ljubico je poprej poklical v Budimpešto k telefonu naj posluša, kako se bo ustrelil. — Mlin »Concordia« v Budimpešti je zažgal neki delavec iz maščevanja, ker so ga odpustili iz službe.

— **Vojvodinja Uzès** je pustila zadnjič, kakor znano, svoje pse — blagosloviti. Na tem, da se je našla taka prisvojena ženska, še ni nič hudega; tudi to, da se je našel katoliški duhovnik, ki je ustregel prisvojeni aristokratini, razumemo posebno mi Slovenci dobro. Ne-

čuveno je pa, da se upa neki klerikalni list še zagovarjati to blagoslovljenje psov. Argument za ta zagovor je »Tiroler Volksblatt« to, da puste tirolski kmetje na dan Sv. treh kraljev sploh blagosloviti svojo živino. In ti ljudje imajo sedaj usta široko odprta in govore o — znatnosti in katoliški univerzi...

— **Husov spomenik.** Društvo za zgradbo Husovega spomenika v Pragi je že nabralo 248.782 K. Spomenik hočejo postaviti na zgodovinsko velevažnem staromestnem trgu. Toda ondi stoji že kip Matere božje, in ta si ne želi imeti v svoji bližini »krivoverca, puntarja« itd. Tako trde češki klerikalci. O sancta simplicitas!

— **Vesela nevesta.** V Taboru na Češkem je odhajal urar L. s svojo nevesto, gostilničarjevo hčerjo, od poroke. Nevesta je zagledala, kako otroci drsajo, in se je takoj tudi spustila na drsalico. Stara babšeta pa so godrnjala: »Lejte no, zdaj se ima vesti kakor mlada gospa in nima ne mrve pametia!

Društva.

— **Sokolska maskarada „na dnu morja“.** Dekoracije v dvorani so do malega končane in že sedaj se vidi, da je marljivi »maskaradni odsek« res nekaj priredil, kar bo vsacega obiskovalca očaralo, ker slikarije kakor tudi vsa posamična »morska zverjad« so tako fino in umetniško izdelana, da se je le čuditi, da se more v tako kratkem času kaj takega prirediti! Natančnejši popis si pridržimo za pozneje, sedaj le opozarjamo sl. občinstvo in posebno rodoljube z dežele, da naj ne zamude priti na pustni torek v »Narodni dom«, si ogledati divno podmorsko pokrajino in nje prebivalce. Kakor smo izvedeli iz privatnih virov, je že sedaj napovedano lepo število skupin.

— **Občni zbor slovenskih biciklistov „Ljubljana“** bo v soboto, dne 22. februarja t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Nar. doma«.

— **Slovensko pevsko društvo „Lipa“** priredi v soboto, 8. svečana t. l. zabavni večer v gostilni »pri Tonetu« Martinova cesta št. 36. s plesom, petjem, srečolovom in šaljivo pošto. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

— **Pevsko društvo „Sloga“** v Vevčah priredi v nedeljo, dne 9. svečane 1902 veselico s petjem, tombolo in plesom v novo vrejenem salonu gostilne gosp. August Kuharja.

— **Iz Zagorja.** Pevski klub »Zagorje« je priredil z zagorskim orkestrom pod vodstvom gosp. L. Habata dne 26. t. m. koncert z zabavnim večerom in plesom v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Občinstvo se je vabilu mnogostevilno odzvalo, tako da je bila zelo prostorna dvorana gosp. Grosa popolno natlačena. Točke koncerta so se od pevskega zbora in orkestra prav izborno in precizno izvajale, kar je občinstvo z nepretrganim ploskanjem dokazovalo. Igra »V civilu« izvedla se je istotako izborno. Najbolje dokazuje, da so se vse točke dobro izvedle, to, da se občinstvo med izvršitvijo programa, kateri je trajal štiri ure, ni utrudilo, ampak skoraj polnoštevilno se udeležilo tudi plesa, kateri je trajal do ranega jutra. Splošno se je slišal le en glas, »tacihi večerov nam še priredite«. Častitamo gosp. Habatu na njegovem uspehu. A tudi gmotno je veselica dobro uspela, kajti družbi sv. Cirila in Metoda poslal se je čisti prebitek sto kron.

— **Maškarada Celjskega Sokola.** Kakor vsako leto, priredi tudi letos na pustno nedeljo »Celjski Sokol« v dvorani »Narodnega doma« v Celju veliko predpustno maškarado, ki obeta biti po velikih pripravah, ki se delajo zanj, edna najsjajnejših veselice, kar se jih je sploh kedaj priredilo v Celju. Zanimanje zanj je nenavadno veliko v mestu pa tudi po vsem Sp. Štajarju; od vseh strani se javljajo skupine mask, zato je gotovo, da se bode vsakomur, kdor obišče našo maškarado, nudila lepa zabava. Dvorana bode aranžirana nad vse okusno, in imajo ta dela v rokah pravi strokovnjaki. Na maškaradi se snide poleg drugih četa potujočih glumcev z ogromnim godbenim avtomatom in svetovnoznanim strasburškim topom, poseti nas krdelo gozdnih ninf itd. Vabila so se že razposlala; ako bi se kdo želel udeležiti naše maškarade, pa ni dobil vabila, naj se zglesi nemudoma zanj pri društvenem blagajniku g. Fr. Jošt-u, »Narodni dom«, Celje. Brez vabil vstop ni dovoljen.

— **Celjsko pevsko društvo** priredi početkom meseca marca gledališko predstavo »Rokovnjačie«. Po sijajnem uspehu »Desetega brata« se je nadejati zopet najlepših predstav.

Književnost.

— **„Slovenka“** glasilo slovenskega ženstva. Vsebinska št. 1: Učiteljica na deželi. X. — Na obali. Utva. Trst. — Bodi blagoslovljena! Sienkiewicz-Marjan. — De-

kliški liceji. J. Ferfolja. Praga. — Slika. Ž. L. Mozirski. — Ženske v javnem družabnem življenju. Sava. — Pesem. Utva. Trst. — Nekoliko aforizmov žen. Prevel J. Ferfolja. Praga. — Ko s sanjami svitlimi... Fran Žgur. Poddraga. — Žensko časopisje na Češkem. J. Ferfolja. Praga. — Kaj gledaš me tako hladno? Fran Žgur. Poddraga. — Socialni temelji npravstva. Berta Pappenheim. Prevela Leda. — Magdalena J. S. Machar. Z dovoljenjem pesnikovim prevel Ant. Dermota. Praga. — Nove knjige. — Beležke. — Pro domo! — Cenjenim naročnicam in naročnikom! — Pojasnilo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 7. februarja. Slovenskim državnim poslancem kličemo brezobzirno naprej, a niti za las nazaj! Narodni trgovci in obrtniki v Celju.

Dunaj 7. februarja. Tukajšnji listi konstatirajo z ozirom na izid glasovanja o celjskem vprašanju, da se je pri ti priliki pokazalo jedinstvo vseh Nemcev proti Slovanom. »Neue Freie Presse« konstatuje, da so nemški klerikalci zapustili svoje dosedanje načelno stališče.

Dunaj 7. februarja. Danes ob 11. uri dopoldne je imel hrvatsko-slovenski klub sejo, da se posvetuje zastran celjskega vprašanja, popoldne ob dveh pa je imel Šustersičev klub v tej zadevi sejo. Sklepi so tajni.

Dunaj 7. februarja. Danes se začne v proračunskem odseku razprava o dispozicijskem fondu. Levičarski klubi so svojim členom prepustili, da glasujejo kakor hočejo. Krščanski socialisti bodo glasovali za vlado. Pričakuje se, da razen Poljakov noben slovanski poslanec ne bo glasoval z vlado.

Dunaj 7. februarja. Proračunski odsek je dognal razpravo o posojilu 16 milijonov v Pragi. Ta točka je bila sprejeta z vsemi proti 8 glasom. Mej Čehi je obudilo veliko ogorčenje, da sta se Fuchs in Morsey glasovanja vzdržala.

Praga 7. februarja. »Národní Listy« konstatirajo, da je glasovanje o celjski postavki pokazalo, da so takomenovani pravični Nemci izumrli. Glasovanje nemških klerikalcev je najhujši udarec za Šustersičevo politiko, ki ima kot vodilno načelo, da se morajo Slovenci držati nemških klerikalcev. Körber, pravijo »Národní Listy«, je posvarjen, in če hočeta on in Hartel nemškimi zahtevam ugoditi, ne da bi bili Slovenci v to privolili, potem se v državnem zboru sploh ne bo razpravljalo o celjski postavki.

Trst 7. februarja. »Piccolo« je kar iz sebe, da je bil Rizzijev predlog zastran pazinske gimnazije odklonjen, češ, da je bilo dogovorjeno, da bodo Lahi glede Celja glasovali z Nemci, Nemci pa glede Pazina z Lahi. »Piccolo« grozi, da se bodo Lahi Nemcem maščevali, kadar pride celjska postavka v zbornici na razpravo.

Sofija 7. februarja. Bivši gimnazijski učitelj Karandjulov je v naučnega ministra Kaučeva v njegovem uradu ustrelil in potem samega sebe usmrtil. Karandjulov je bil pred tremi leti odpuščen iz službe. Značilno je, da ministru ni prihitel noben uradnik na pomoč, dasi je napadalec na ministra šestkrat ustrelil.

Narodno gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica v Kranji.** V mesecu januarju 1902 je 495 strank vložilo 101.712 K 04 h, 375 strank dvignilo 76.740 K 27 h, 6 strankam se je izplačalo posojil 7.600 K. Stanje hranilnih vlog 2.710.026 K 95 h, stanje posojil 1.743.688 K 55 h, denarni promet 244.946 K 90 h.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca januarja t. l. vložilo je 322 strank 98.834 K 29 h, vzdignilo 160 strank 63.083 K 28 h, posojila pa se je izplačalo 13 strankam 7.445 K 57 h. Denarni promet za mesec januar t. l. iznaša 276.420 K 32 h.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** mesecu januarju 1902 je 263 strank vložil 9.444 K 65 h, 248 strank vzdignilo 79.64 K 18 h. 34 strankam se je izplačalo posojil 27.420 K, denarni promet 286.351 K 34 h.

V petek, 7. februarja 1902.
Benefica g. tenorista T. Olaszewskiego.

Prvikrat na slovenskem odru:

Favoritinja.

Opera v štirih dejanjih. Spisal Evgen Scribe. Godbo zložil Gaetano Donizetti. Režiser A. Dobrovolny. Kapelnik B. Tomáš.

Blagajnik se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7.30. uri. — Konec ob 10. uri.
Pri predstavi sodelujejo orkester sl. c. in kr. poh. polka II. Leopoldi. 27.

Prihodnji predstavi bodeta v nedeljo 9. februarja. Popoldne ljudska predstava: „V Ljubljano jo dajmo“, potem „Krojač Fips“. Zvečer: „Reček Andrejček“, ljudska igra s petjem.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. februarja: Alojzija Osredkar, čevljarjeva hči, 3 leta, Konjušne ulice št. 2, ošpice. — Katar Pavšek, železniškega uslužbenca žena, 28 let, Kolodvorske ulice št. 18, jetika. — Feliks Sterle, zasebnik, 55 let, Rožne ulice št. 41, jetika.
Dne 4. februarja: Dr. Josip Gallé, državni pravdnik v p. 68 let, Zaloška cesta št. 11, sprdenje jeter in vodenica.

V deželni bolnici:

Dne 2. februarja: Alojzij Cankar, ključarski pomočnik, 41 let, božjast.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 206,3 m. Srednji srčni tlak 756,9 mm.

Febr.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo
6.	9. zvečer	736,1	-4,0	sr. zahod	oblačno
7.	7. zjutraj	733,4	1,2	sr. zahod	oblačno
8.	2. popol.	731,4	5,9	sl. jzhah.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura -5,3°, nor-
male: -1,1°.

Dunajska borza

dné 7. februarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101,20
Skupni državni dolg v srebru	101,10
Avstrijska zlata renta	121,--
Avstrijska krona renta 4%	98,60
Ogrska zlata renta 4%	119,90
Ogrska krona renta 4%	97,70
Avstro-ogrski bančni delnice	1647,--
Kreditne delnice	690,50
London vista	239,40
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,20
20 mark	23,41
20 frankov	19,04
Italijanski bankovci	93,10
C. kr. cekini	11,31

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega so-
čutja povodom bolezní in smrti našega
ljubega soproga, odnosno očeta, tasta in
starega očeta, gospoda

dr. Josipa Gallé

c. kr. drž. pravdnika v p.

kakor tudi za spremstvo dragega ran-
cega k večnemu počitku, izrekamo tem
potom vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem ter drugim udeležnikom spre-
voda srčno zahvalo. Posebej pa se še
zahvaljujemo prečastiti duhovščini, c. kr.
dež. sodišča predsedniku g. Levičniku,
c. kr. drž. pravdniku g. Trenzu in žu-
panu g. Hribarju, dalje č. gg. urad-
nikom obeh c. kr. sodišč in c. kr. drž.
pravdnikstva ter končno tudi vsem daro-
valcem krasnih vencev.

V Ljubljani, 7. februarja 1902.

(344)

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze toplega so-
čutja, ki so mi došla povodom smrti
mojega nepozabnega soproga, gospoda

Feliksa Sterle

izrekam vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, vsem darovalcem prekras-
nih vencev in vsem, ki so s svojim spre-
mstvom nepozabnemu ranjaku izkazali
zadnjo čast, posebno pa društvu avstrij-
skih gostilniških uslužbencev, oddelek
Ljubljana, svojo iskreno in toplo zahvalo

(342)

Frančiška Sterle.

Prodajalnica s kletjo

na ugodnem kraju (339)

se odda takoj v najem.

Porabi se lahko tudi za stanovanje.
Natančneje v upravnistvu »Sl. Nar.«.

Deske in tramove

kupuje po ugodni ceni in proti takojšnjemu
plačilu (293-6)

Anton Deghenghi

lesni trgovec „pri figovcu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Ugodno se prodaja

v nekem trgu na Spodnjem Štajerskem,
kjer je rudokop (326-3)

hiša z gostilno in trgovino
mešanega blaga

z zraven spadajočim hlevom za 14 konj
in vrtom. Hiša je v prav dobrem stanju
blizu cerkve. — Več pove upravnistvo
»Slov. Naroda« pod: L. K. št. 5000.

U „Narodni tiskarni“

je izšel

v proslavo

Prešernove stoletnice

Prešernov
album.

Cena izvodu K 2,40, po pošti
12 vinarjev več.

Naročila sprejema

Lav. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiža.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
8. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Ma-
rijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago,
(direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 16. uri zvečer osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga
v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni
vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in
II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10 uri 35 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m
dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih
in samo v oktobru. (1)

(1912-44)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa pro-
sta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr.,
se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji poma-
gaj“ M. Leustek-a in v lekarni Ubald
pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganške smrti sem bil jako
zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18
podgan mrtvih in torej lahko vsakomur pripo-
ročam to sredstvo.

Schweinfurt, dné 11. februarja 1899.
(2605-11) L. Kres, mlekarija.

Naznanilo.

S tem uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel dobro znano

gostilno „pri Trčku“
na Sv. Petra cesti št. 76 (336-2)

kjer bodem postrezal č. gostom s pristnimi, naravnimi vini, vedno svežim
Koslerjevim marčnim pivom ter z ukusnimi mrzlimi in gorkimi jedmi.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

z odličnim spoštovanjem

Jakob Sterle
gostilničar.

Tovarna sodavice

registrovana zadruga z omejenim poročtvom v Ljubljani
naznanja svojim članom, da se bo vršil

redni občni zbor zadruge
dné 13. svečana t. l.

v gostilni „Pri ribi“ v Ribjih ulicah.

Na dnevnem redu je:

- 1.) Izvolitev načelnštva.
- 2.) Odobritev predloženih letnih računov in bilanc.
- 3.) Razdelitev čistega dobička, priznanje nagrade načelnštvu in določitev prispevka za rezervni sklad.
- 4.) Odstavljenje članov načelnštva in nadzorništva.
- 5.) Raznoterosti.

(340)

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.